

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GĖLO POŽEMINIO VANDENS GAVYBOS GRĘŽINIŲ ĮTEISINIMO LAIKINASIS
ĮSTATYMAS**

2020 m. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šio įstatymo paskirtis – šio įstatymo galiojimo laikotarpiu sudaryti teisinės prielaidas asmenims įregistruoti esamus, iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtus ir Žemės gelmių registre neregistruotus, gėlo požeminio vandens gavybos gręžinius (toliau – gręžinys) Žemės gelmių registre arba įrašyti gręžinio savininko duomenis Žemės gelmių registre iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtiems, Žemės gelmių registre registruotiems, tačiau savininkų neturintiems gręžiniams ir po to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymu, gauti leidimą naudoti požeminio vandens išteklius, netaikant administracinės ir juridinių asmenų atsakomybės ir didesnio tarifo mokesčio už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę negu išgautas gamtos išteklių kiekį ir (ar) už be leidimo išgautą gamtos išteklių kiekį.

2 straipsnis. Atleidimas nuo atsakomybės

1. Asmeniui, kuris valdo ir (arba) naudoja iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą ir Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, administracinių nusižengimų teisena už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 262 straipsnio 19, 20 ir 21 dalyse numatytas veikas nepradedama, netaikoma juridinių asmenų atsakomybė už Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 123¹ straipsnio 8 dalyje numatytą veiką ir netaikomas Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę negu išgautas gamtos išteklių kiekį ir (ar) už be leidimo išgautus požeminio vandens išteklius, jeigu asmuo iki šio įstatymo įsigaliojimo likvidavo Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį arba jeigu asmuo šio įstatymo nustatyta tvarka savivaldybės vykdomajai institucijai pateikė paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, arba jeigu asmuo šio įstatymo galiojimo laikotarpiu ir nustatyta tvarka savo noru nusprendžia likviduoti valdomą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą ir Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį.

2. Asmeniui, kuris valdo ir (arba) naudoja iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą, Žemės gelmių registre registruotą, tačiau Žemės gelmių registre neturintį nurodyto savininko, gręžinį, administracinių nusižengimų teisena už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 262 straipsnio 19, 20 ir 21 dalyse numatytas veikas nepradedama, netaikoma juridinių asmenų atsakomybė už Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 123¹ straipsnio 8 dalyje numatytą veiką ir netaikomas Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme nustatytas didesnio tarifo mokestis už nedeklaruotą ar deklaruotą mažesnę negu išgautas gamtos išteklių kiekį ir (ar) už be leidimo išgautus požeminio vandens išteklius, jeigu asmuo šio įstatymo 4 straipsnio nustatyta tvarka informavo Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos apie ketinimą įrašyti savininko duomenis į Žemės gelmių registrą.

3 straipsnis. Žemės gelmių registre neregistruoto gręžinio registravimas ir likvidavimas

1. Asmuo, norintis Žemės gelmių registre įregistruoti jame neregistruotą ir iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą gręžinį, turi gauti savivaldybės, kurios teritorijoje planuojama naudoti anksčiau įrengtą gręžinį, vykdomosios institucijos pritarimą. Jis savivaldybės vykdomajai institucijai teikia paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį aplinkos ministro nustatyta tvarka. Savivaldybės

vykdomoji institucija, atsižvelgdama į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planus arba į kitą teritorijų planavimo dokumentą, pateikia pagrįstą nuomonę dėl pritarimo naudoti gręžinį. Savivaldybės vykdomoji institucija gali nepritariti naudoti gręžinį, tik jeigu gręžinys yra viešojo vandens tiekimo teritorijoje, kurioje įrengta geriamojo vandens tiekimo infrastruktūra.

2. Asmuo, gavęs savivaldybės vykdomosios institucijos pritarimą naudoti gręžinį, turi kreiptis į fizinį ir juridinį asmenį ar šių asmenų grupę, veikiančią pagal jungtinės veiklos sutartį, turinčią leidimą tirti žemės gelmes, suteikiantį teisę atlikti požeminio vandens paiešką ir žvalgybą, kuris atlieka aplinkos ministro nustatytoje tvarkoje nurodytus veiksmus, būtinus gręžinio registravimui Žemės gelmių registre, ir parengia Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos nustatytos formos gręžinio pasą.

3. Gręžinio pasas teikiamas Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos ir gręžiniai registruojami Žemės gelmių registre Žemės gelmių registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Asmuo, gavęs savivaldybės vykdomosios institucijos pritarimą naudoti gręžinį, bet nesant galimybės Lietuvos Respublikos specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatyta tvarka nustatyti ir įrašyti (įregistruoti) Nekilnojamojo turto registre požeminio vandens vandenvietės apsaugos zonos, turi per 12 mėnesių nuo pritarimo gavimo šį gręžinį likviduoti.

5. Asmuo, gavęs savivaldybės vykdomosios institucijos nepritarimą naudoti gręžinį, turi per 3 mėnesius nuo nepritarimo gavimo šį gręžinį likviduoti.

6. Asmuo, savo noru nusprendęs likviduoti turimą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą ir Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį, apie šį sprendimą turi raštu informuoti Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos ir per 3 mėnesius nuo šios informacijos pateikimo šį gręžinį likviduoti.

7. Gręžiniai likviduojami aplinkos ministro nustatyta tvarka.

4 straipsnis. Žemės gelmių registre registruoto, neturinčio nurodyto savininko, gręžinio duomenų įrašymas

1. Asmuo, nusprendęs įrašyti savininko duomenis į Žemės gelmių registrą apie nuosavybės teise priklausančiame žemės sklype valdomą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą, Žemės gelmių registre registruotą, tačiau savininko neturinčią gręžinį, apie šį sprendimą turi raštu informuoti Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos ir per 12 mėnesių nuo šios informacijos pateikimo, vadovaudamasis Žemės gelmių registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, pateikti reikalingus dokumentus savininko duomenų įrašymui Žemės gelmių registre.

2. Viešasis juridinis asmuo, nusprendęs įrašyti savininko duomenis į Žemės gelmių registrą apie valdomą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą, Žemės gelmių registre registruotą, tačiau bešeimininkį gręžinį, apie šį sprendimą turi raštu informuoti Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos ir per 18 mėnesių nuo šios informacijos pateikimo, vadovaudamasis Žemės gelmių registro nuostatų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, pateikti reikalingus dokumentus savininko duomenų įrašymui Žemės gelmių registre.

5 straipsnis. Įteisinto Žemės gelmių registre gręžinio tolesnis naudojimas

Šio įstatymo nustatytais atvejais Žemės gelmių registre įregistravus gręžinį arba įrašius gręžinio savininko duomenis Žemės gelmių registre, asmuo įgyja teisę naudoti požeminio vandens išteklius neturėdamas leidimo naudoti požeminio vandens išteklius, kai pagal Žemės gelmių įstatymą toks leidimas privalomas, iki 2023 m. gruodžio 31 d., bet ne ilgiau kaip 18 mėnesių, skaičiuojant nuo gręžinio įregistravimo Žemės gelmių registre dienos arba skaičiuojant nuo gręžinio savininko duomenų įrašymo Žemės gelmių registre.

6 straipsnis. Gėlo požeminio vandens išteklių naudojimas iš neįregistruoto Žemės gelmių registre ar savininko neturinčio gręžinio

1. Asmens iš gręžinio, įrengto iki šio įstatymo įsigaliojimo ir neregistruoto Žemės gelmių registre, išgauti požeminio vandens ištekliai nelaikomi išgautais neteisėtai, jeigu asmuo iki šio įstatymo įsigaliojimo likvidavo Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį arba jeigu asmuo šio įstatymo nustatyta tvarka savivaldybės vykdomajai institucijai pateikė paraišką dėl savivaldybės pritarimo naudoti gręžinį, arba jeigu asmuo šio įstatymo galiojimo laikotarpiu savo noru nusprendžia likviduoti turimą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą ir Žemės gelmių registre neregistruotą gręžinį.

2. Asmens iš gręžinio, įrengto iki šio įstatymo įsigaliojimo ir registruoto Žemės gelmių registre, tačiau savininko neturinčio, išgauti požeminio vandens ištekliai nelaikomi išgautais neteisėtai, jeigu asmuo šio įstatymo galiojimo laikotarpiu nusprendžia įrašyti savininko duomenis į Žemės gelmių registrą apie turimą ir (arba) naudojamą iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtą, Žemės gelmių registre registruotą, tačiau savininko neturintį gręžinį.

7 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, galiojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2021 m. sausio 1 d. ir galioja iki 2023 m. gruodžio 31 d.

2. Aplinkos ministras ir Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktorius iki 2020 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo nuostatos taikomos ir iki šio įstatymo įsigaliojimo pradėtai administracinių nusižengimų teisenai už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 262 straipsnio 19, 20 ir 21 dalyse numatytas veikas ir už Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 123¹ straipsnio 8 dalyje numatytą veiką.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas